

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Kliūčių, susijusių su mažoms ir vidutinėms įmonėms taikomu pelno mokesčiu, mažinimo vidaus rinkoje — numatomo bandomojo projekto dėl apmokestinimo pagal buveinės valstybės reikalavimus metmenys

COM(2005) 702 final

(2006/C 195/14)

Taryba, vadovaudamasi Europos bendrijos steigimo sutarties 262 straipsniu, 2005 m. gruodžio 23 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl *Kliūčių, susijusių su mažoms ir vidutinėms įmonėms taikomu pelno mokesčiu, mažinimo vidaus rinkoje — numatomo bandomojo projekto dėl apmokestinimo pagal buveinės valstybės reikalavimus metmenys*

Ekonominės ir pinigų sąjungos, ekonominės ir socialinės sanglaudos skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto darbo šiuo klausimu organizavimą, 2006 m. balandžio 28 d. priėmė savo nuomonę. Pranešėjas Phillipe Levaux.

427-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2006 m. gegužės 17–18 d. (gegužės 17 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 143 nariams balsavus už, nė vienam nebal-savus prieš ir 6 — susilaikius.

1. Išvados

1.1 EESRK pritaria mokesčių derinimui Europos Sąjungos lygmeniu ilgalaikėje perspektyvoje. Deja, šis procesas susiduria su daugybe kliūčių, todėl EESRK:

- dar kartą pritaria Komisijos nuostatoms ir priemonėms, skirtoms palengvinti mažų ir vidutinių įmonių veiklos plėtrą, tačiau kartu kelia klausimą dėl pasiūlytų projekto metmenų veiksmingumo ir taikymo apimties;
- laikosi nuomonės, kad bandomajame projekte vertėjo pasiūlyti labiau apibrėžtą sistemą, pagrįstą konkrečia patir-timi, įgyta savanoriškai dalyvaujant kai kurioms šalims ir mažų bei vidutinių įmonių profesinėms organizacijoms, ir nustatyti 5 metų bandomąjį laikotarpį, kad būtų padarytos naudingos išvados ir tuomet būtų įgyvendinti taikytini elementai;
- siūlo Komisijai atsižvelgti į toliau nurodytose įvairiose nuomonėse pateiktus pasiūlymus, kad galėtų parengti ilga-laikes gaires, kurios mažoms ir vidutinėms įmonėms pasiūlytų nuoseklius sprendimus, visų pirma tuos, kurių pagrindu būtų parengti Europos mažų ir vidutinių įmonių įstatatai.

2. Ankstesnių EESRK nuomonių santrauka

2.1 Komisija paskelbė šioje nuomonėje nagrinėjamą komu-nikatą po daugelio pastaraisiais metais pateiktų pasiūlymų. Mokesčių, visų pirma įmonių pelno mokesčių, srityje ši nauja

priemonė turėtų suteikti naujų vystymosi galimybių mažoms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ), kurių svarba kuriant ES darbo vietas ir gerovę buvo daugybę kartų pabrėžta, taip pat ir Lisa-bonos veiksmų plane.

2.2 Nuo praėjusio šimtmečio dešimtojo dešimtmečio pabaigos su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu buvo daug kartų konsultuotasi dėl pasiūlymų, rekomendacijų ir komunikatų šiuo arba susijusiais klausimais. Toliau Komitetas primena paskutines konsultacines nuomones ir nuomones savo iniciatyva dėl mažoms ir vidutinėms įmonėms taikomos „Europos bendrovės“ koncepcijos ir mokesčių supaprastinimo, būtino norint greitai pašalinti kliūtis, su kuriomis susiduria šios įmonės.

— 2000 metų EESRK nuomonė savo iniciatyva ⁽¹⁾ dėl Europos mažųjų įmonių chartijos, kurioje be kitų dvylikos pasiūlymų yra siūloma sukurti supaprastintą apmokestinimo sistemą, taikomą mažoms ir vidutinėms įmonėms, numatant mikroįmones atleisti nuo pelno mokesčio, jeigu jų apyvarta neviršija tam tikros ribos.

— 2001 metų EESRK nuomonė ⁽²⁾ dėl Komisijos komunikato „Europos Sąjungos fiskalinė politika — Ateinančių metų prioritetai“. EESRK palaikė Komisijos tikslus fiskalinės politikos srityje, pabrėždama, kad būtina derinti įmonių apmokestinimą, siekiant išvengti sunkumų, su kuriais susiduria mažos ir vidutinės įmonės dėl skirtingų nacionalinių mokesčių įstatymų.

— 2002 metų EESRK nuomonė savo iniciatyva ⁽³⁾ dėl Europos bendrovės įstatų taikymo mažoms ir vidutinėms įmonėms, siekiant užtikrinti, kad šios įmonės būtų vertinamos taip pat, kaip ir didesnės įmonės, suteikiant mažoms ir vidutinėms įmonėms Europos įmonės statusą, kad būtų palengvinta šių įmonių veikla vidaus rinkoje ir jos būtų apsaugotos nuo daugkar-tinio apmokestinimo ir t. t.

⁽¹⁾ OL C 204, 2000 7 18, p. 57.

⁽²⁾ OL C 48/73, 2002 2 21, p. 73.

⁽³⁾ OL C 125, 2002 5 27, p. 100.

- 2002 metų EESRK nuomonė savo iniciatyva ⁽⁴⁾ dėl tiesioginio įmonių apmokestinimo, kurioje EESRK ragina nedelsiant paspartinti dvigubo apmokestinimo išvengimo priemonių sukūrimą. Pritariama, kad pasirenkant bendrus principus, būtų sukurta vidaus rinka, kurios neskaidytų mokesčių barjerai. Pabrėžiama, kad suderintas apmokestinimo bazės nustatymas visoms Europos Sąjungos įmonėms nepažeidžia ES valstybių narių ir regionų fiskalinio suvereniteto, kadangi neapriboja jų kompetencijos nustatyti mokesčių lygį.
 - 2003 metų EESRK nuomonė ⁽⁵⁾ dėl pasiūlymo priimti Komisijos Direktyvą iš dalies keičiančią 1990 m. liepos 23 d. Tarybos Direktyvą 90/435/EEB dėl bendrosios mokesčių sistemos, taikomos įvairių valstybių narių patrunuojančioms ir dukterinėms bendrovėms., EESRK pritarė Komisijos pozicijai siekti išvengti arba bent sumažinti dvigubą ar daugkartinį apmokestinimą, taikomą pelnui, kurį filialas skirsto patrunuojančios bendrovės ar pagrindinės įmonės buveinės valstybėje.
 - 2003 metų EESRK nuomonė savo iniciatyva ⁽⁶⁾ dėl Europos Sąjungos fiskalinės politikos: bendrieji principai, fiskalinių taisyklių konvergencija ir galimybė balsuoti kvalifikuota balsų dauguma. Šioje nuomonėje siūloma įsigilinti į tris klausimus, tarp jų — į klausimą dėl **bendros įmonių pelno mokesčio bazės nustatymo ir dėl minimalaus įmonių pelno mokesčio tarifo įteisinimo kvalifikuota balsų dauguma.**
 - Komisijos prašymu parengta 2004 metų EESRK tiriamoji nuomonė ⁽⁷⁾ dėl mažųjų ir vidutinių įmonių bei socialinės ekonomikos įmonių sugebėjimo prisitaikyti prie ekonomikos augimo sąlygotų pokyčių, kurioje EESRK dar kartą nurodo, kad būtina pašalinti kliūtis, kurios trukdo mažoms ir vidutinėms įmonėms ir socialinės ekonomikos sektoriaus įmonėms patekti į pasaulines rinkas, visų pirma sumažinant joms trukdančią administracinę ir teisinę našta.
 - 2004 metų EESRK nuomonė ⁽⁸⁾ dėl Komisijos komunikato „Vidaus rinka be kliūčių, susijusių su įmonių pelno mokesčiu“, kurioje EESRK pabrėžia:
 - 3.2 punkte teigiama, kad būtina imtis priemonių pašalinti vidaus rinkos sutrikimus, konsoliduojant įmonių pelno mokesčio taikymo tvarką (...), nes mažos ir vidutinės įmonės neturi galimybių prisiderinti prie 15, o netrukus ir prie 25, skirtingų mokesčių sistemų;
 - 3.3 punkte teigiama, kad svarbu mažas ir vidutines įmones apmokestinti pagal įmonės buveinės valstybės reikalavimus, jei įmanoma, susiejant jį su tam tikru maksimaliu apyvartos dydžiu;
 - 3.3.1 punkte teigiama, kad bandomasis Komisijos projektas apmokestinti pagal įmonės buveinės valstybės reikalavimus suteikia galimybę išspręsti problemas, susijusias su mažų ir vidutinių įmonių tarptautiniais sandoriais, nes palengvinama su mokesčiais prievolėmis susijusių administracinių procedūrų našta. Apmokestinimo pagal įmonės buveinės valstybės reikalavimus sistema reikėtų pirmiausia išbandyti pagal dvišalį principą, o vėliau, pasiekus teigiamų rezultatų, taikyti ją visoje Europos Sąjungoje;
 - 3.4 punkte teigiama, kad bendra mokesčių bazė, taikoma visai Europos Sąjungai, yra pirmasis svarbus etapas;
 - 3.7 punkte EESRK dar kartą primygtinai primena valstybėms narėms, svarbiausioms veikėjoms šioje srityje, kad būtina pasiekti susitarimą, kuris sudarytų galimybę mažoms ir vidutinėms įmonėms ir skatinti jas plėsti veiklą už buveinės valstybės ribų ir kurti darbo vietas, nes MVĮ sukuria daugiausiai naujų darbo vietų.
- 2.3 EESRK cituoja kai kurias ištraukas iš šių aštuonių per penkerius metus pateiktų nuomonių:
- siekdamas pabrėžti savo indėlio svarbą,
 - siekdamas priminti tinkamas priemones, kurios suteikia mažoms ir vidutinėms įmonėms galimybę atlikti svarbesnį vaidmenį ES vidaus rinkoje,
 - pripažindamas atkaklias Komisijos pastangas ieškoti sėkmingų sprendimų šioje srityje.
- 2.4 Vis dėlto EESRK apgailestauja, kad per penkerius metus vis dar nesuformuluota veiksminga priemonė šiems klausimams spręsti. Taip pat Komitetas primygtinai ragina Parlamentą ir Tarybą apsispręsti ir pagaliau pašalinti kliūtis, kurios jau yra aiškiai nustatytos.
- ### 3. Komisijos pasiūlymai ir EESRK pastabos
- 3.1 Nors EESRK neabejoja, kad jo parengtos nuomonės iš esmės yra labai artimos Komisijos pasiūlymų tikslui, vis dėlto Komitetas norėtų pateikti keletą papildymų.
- 3.2 Komisija savo komunikate primena, kad, palyginti su didesnėmis įmonėmis, mažų ir vidutinių įmonių dalyvavimas vidaus rinkoje yra kur kas mažesnio masto daugiausia dėl su mokesčiais susijusių priežasčių. Ji primena, kad reikia skatinti mažų ir vidutinių įmonių tarptautinės veiklos plėtrą ir rekomenduoja jas apmokestinti pagal buveinės valstybės reikalavimus. Bendrovių apmokestinimo, ypač įmonių pelno mokesčio, klausimu Komisija siūlo, kad valstybės narės ir įmonės išbandytų „apmokestinimo pagal įmonės buveinės valstybės reikalavimus“ koncepciją ir įgyvendintų bandomąją sistemą.
- 3.3 EESRK teigiamai įvertino šią iniciatyvą ir išreiškė principinį pritarimą. Tačiau Komitetas primena, kad tik nedaugelis mažų ir vidutinių įmonių planuoja tarptautinę veiklą; taigi bandomoji sistema gali būti išbandyta dalyvaujant tik nedaugeliui įmonių, kurios dėl geografinės padėties ar veiklos pobūdžio yra parengusios strategiją įsitvirtinti užsienyje. Nepaisant šios bendros principinės pozicijos, EESRK pageidautų, kad Komisija galėtų tiksliau nurodyti:

⁽⁴⁾ OL C 241, 2002 10 7, p. 75.

⁽⁵⁾ OL C 32, 2004 2 5, p. 118.

⁽⁶⁾ OL C 80, 2004 3 30, p. 139.

⁽⁷⁾ OL C 120, 2005 5 20, p. 10.

⁽⁸⁾ OL C 117, 2004 4 30, p. 38.

- kiek apytikriai galėtų būti mažų ir vidutinių įmonių, kurias artimoje ateityje domintų siūloma bendrovių pelno mokesčio bazės skaičiavimo tvarka,

— koks yra jų ekonominis „svoris“ Europos Sąjungoje,

— kuriuose ekonomikos sektoriuose šios įmonės daugiausia vykdo savo veiklą.

3.3.1 Lengvinant mažų ir vidutinių įmonių veiklą, faktiškai siekiama paskatinti ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą, bet, atsižvelgiant į tai, kad Europos Sąjunga turi ribotus finansinius išteklius, EESRK nuomone, reikia vengti lėšų iššvaistymo ir teikti pirmenybę ribotam priemonių skaičiui, parenkant jas pagal veiksmingumą. Taigi, atsižvelgiant į turimus statistinius duomenis, reikia ne tik patikrinti siūlomos priemonės veiksmingumą ir palyginti šį veiksmingumą su kitomis priemonėmis, kurios gal būtų tinkamesnės. EESRK stebina tai, kad nesant pakankamai informacijos šiuo klausimu Komisija savo parengtame poveikio tyrime neapskaičiuoja sąnaudų, susijusių su jos rekomenduojamos priemonės įgyvendinimu.

3.4 Komisija, grįsdama savo pasiūlymą, remiasi rezultatais, gautais atliekant 2004 m. antrąjį pusmetį surengtą apklausą, kurios metu buvo apklaustos 25 valstybių narių mažos ir vidutinės įmonės ir profesinės organizacijos. Komisija gavo tik 194 klausimynus su atsakymais, iš kurių 168 buvo gauti iš Vokietijos įmonių (žr. priede pateiktą dokumentą).

3.4.1 EESRK konstatuoja, kad atliekant apklausą Europos Sąjungoje nepavyko gauti statistiškai reikšmingo atsakymų skaičiaus, nors valstybėse narėse veikia keli milijonai mažų ir vidutinių įmonių, iš kurių du milijonai — statybos sektoriuje. Taip pat Komitetą stebina tai, kad jam nepateikta informacija apie profesinių organizacijų ir socialinių partnerių nuomonę. EESRK prašytų jam pateikti šią informaciją susipažinti, jei tik ji nėra konfidenciali.

3.4.2 EESRK nuomone, Komisija neturėjo daryti išvadų, kurios yra nepakankamai pagrįstos, nes ši apklausa suteikė labai mažai naudingos informacijos.

3.5 EESRK nuomone, Komisija turi:

— išsiaiškinti įmonių abejingumo šiai apklausai priežastis;

— numatyti pakankamai lėšų, kad tokias apklausas galėtų atlikti specialistai. Iš pradžių šie specialistai turėtų ištirti, ar perspektyvus tyrimo objektas, numatytas tikslas ir pats apklausos turinys. Palaikant tiesioginius ryšius su mažomis ir vidutinėmis įmonėmis, kurios jau turi filialus kitose valstybėse, būtų galima geriau įvertinti įmonių patiriamą sunkumų pobūdį;

— vengti platinti tokį klausimyną internetu, nes šis būdas, atrodo, ne visai tinka mažoms ir vidutinėms įmonėms, nors jis yra gana patogus organizacijoms, kurios nuolat lankosi Komisijos tinklalapyje.

3.5.1 Galbūt kai kurie mažų ir vidutinių įmonių vadovai, tvirtai nusprendę pradėti veiklą kitose valstybėse narėse, apmokestinimo būdo nevertina rimtai ir veikiau rūpinasi darbuotojų paieška, investicijomis į rinkodarą ar pakankamai greitai pajamų gavimu?

3.5.2 Galiausiai, galbūt kiti mažų ir vidutinių įmonių vadovai mano, kad, nusprendę pradėti veiklą kitoje valstybėje narėje, jie susidurs su daugybe tokių sudėtingų administracinių, teisinių, socialinių, fiskalinių ir kt. problemų, kad tai, kaip jų bendrovės dukterinė įmonė bus apmokestinta, jiems atrodo antrinis ir per ankstyvas klausimas, ir jie renkasi išeitį steigdami bendrą įmonę su vietos bendrove (Europos sanglaudą skatinantis veiksmas).

3.6 Komisija nustato tokią rekomenduojamos bandomosios priemonės taikymo sritį ir tikslus:

— Didelio masto bandomosios priemonės taikymas visoms mažoms ir vidutinėms įmonėms, įskaitant mikroįmones, kuriose dirba mažiau nei 10 darbuotojų.

— Leidžiama apskaičiuoti MVĮ patronuojančių bendrovių kartu su visomis projekte turinčiomis teisę dalyvauti dukterinėmis bendrovėmis ir nuolatinėmis buveinėmis, veikiančiomis kitose dalyvaujančiose valstybėse narėse, apmokestinamąjį pelną pagal buveinės valstybės narės mokesčių bazės taisykles.

— Taip nustatyta mokesčių bazė būtų priskiriama atitinkamai valstybei narei pagal jos atitinkamą dalį darbo užmokesčio fonde ir (arba) apyvartoje. Tada kiekviena valstybė narė taikytų savo atitinkamą nacionalinį mokesčio tarifą.

— Tarpvalstybinis nuostolių kompensavimas.

Mažų ir vidutinių įmonių sąnaudos, susijusios su skirtingomis nacionalinėmis bendrovių apmokestinimo taisyklėmis, dėl kurių paprastai reikia samdyti specialistus, sumažės.

3.7 EESRK konstatuoja, kad pasiūlyti tikslai ir taikymo sritis atitinka tai, kas jau buvo numatyta. Taigi Komitetas dar kartą pritaria Komisijai ir siūlo tuo atveju, jei bandymai duos teigiamų rezultatų, nedelsiant sukurti Europos stebėjimo ir galbūt fiskalinio dempingo kontrolės sistemą, kuri neleistų įmonėms, pavyzdžiui, perkelti patronuojančios bendrovės buveinę į tas valstybes nares, kuriose bendrovių apmokestinimo bazės skaičiavimas yra palankesnis.

3.8 Komisija kviečia valstybes nares tartis ir sudaryti dvišales sutartis, nustatančias praktines šios bandomosios priemonės įgyvendinimo sąlygas, atsižvelgiant į pasiūlytas bendrąsias neprivalomas gaires. Komisija siūlo savo paslaugas rengiant ir vykdant šias dvišales sutartis.

3.9 EESRK gerai supranta Komisijos veiklos ir intervencijos ribas ir džiaugiasi tuo, kad ji apsiriboja siūlymu ir skatinimu. Tai suteikia suinteresuotoms mažoms ir vidutinėms įmonėms tam tikrą bandymo laisvę taikyti pirmines priemones, įtrauktas į atitinkamų ES valstybių narių sudarytas dvišales sutartis. Atsižvelgdama į šios patirties rezultatus, Komisija, atėjęs laikui, pasiūlys išplėsti eksperimentą ir taikyti keletą pačių efektyviausių pirminių priemonių.

3.10 EESRK pritaria Komisijai, kad didžiausia kliūtis, su kuria susiduria mažos ir vidutinės įmonės, yra nacionalinių nuostatų įvairovė. Jei bus sudaromos dvišalės sutartys tarp 25 valstybių narių, jų bus labai daug ir visos iš esmės bus skirtingos — tokiu atveju mažos ir vidutinės įmonės galės pasinaudoti tik ribotu šių susitarimų skaičiumi. Tai nesuteiks pageidaujamo supaprastinimo.

3.11 Be to, EESRK abejoja dėl praktinių pasekmių, kurios gali rasti dėl Komisijos pareikšto apsisprendimo nesiūlyti priemonės, kurioje būtų tiksliau apibrėžta jos siūloma veikla. Kaip reikės ateityje, taikant daugybę dvišalių sutarčių, nustatyti, kad

jau laikas derinti mokesčių įstatymus (tai galiausiai pageidautina atlikti), jeigu konvergencijos kriterijai nėra iš pat pradžių nustatyti?

3.12 Galiausiai EESRK pastebi, kad nebuvo atlikta jokio tyrimo, siekiant išsiaiškinti, ar kai kuriose Europos valstybėse arba regionuose, pvz., Šveicarijoje, Lichtenšteine, Vatikane arba kunigaikštystėse (Monake, San Marine, Andoroje ir kt.) nėra taikoma sistemų, kurios leistų įmonėms (visų pirma mažoms ir vidutinėms) išvengti arba sumažinti daugybės nacionalinių, regioninių ir vietinių mokesčių sistemų poveikio.

2006 m. gegužės 17 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkė
Anne-Marie SIGMUND

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo priimti Tarybos reglamentą, įsteigiantį Sanglaudos fondą (kodifikuota redakcija)

COM(2006) 5 final — 2003/0129 (AVC)

(2006/C 195/15)

Taryba, vadovaudamasi Europos bendrijos steigimo sutarties 262 straipsniu, 2006 m. vasario 28 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl *Pasiūlymo priimti Tarybos reglamentą, įsteigiantį Sanglaudos fondą (kodifikuota redakcija)*

Ekonominės ir pinigų sąjungos, ekonominės ir socialinės sanglaudos skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto darbo šiuo klausimu organizavimą, 2006 m. balandžio 28 d. priėmė savo nuomonę (Pranešėjas A. Grasso).

427-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2006 m. gegužės 17 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 146 nariams balsavus už, 1 — prieš ir 2 susilaikius.

1. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas pritaria Komisijos iniciatyvai kodifikuoti Reglamentą (EB) Nr. 1164/94, įsteigiantį Sanglaudos fondą.
2. EESRK patvirtina jau ne kartą išsakytą nuomonę, kad Bendrijos teisės aktų kodifikavimas padeda priartinti Europos piliečius prie Europos Sąjungos instrumentų. Tai ypač svarbu kalbant apie sanglaudos politiką, kuri yra itin svarbi kuriant Europą.

2006 m. gegužės 17 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkė
Anne-Marie SIGMUND
